

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro Quinto Decretalium. In Quo De Judicio, Seu Ordine Judiciario criminali, nec non de criminibus Ecclesiasticis, & secularibus ... agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1677

Titulus. XVII. De Raptoribus, Incendiariis, & violatoribus Ecclesiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98302](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98302)

§. III. De simplici fornicatione, & concubinato,
& utriusque pœnis.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS.

- c. 1. n. 39. & duobus seqq.
c. 2. n. 40. & seqq.
c. 3. n. 15. & duobus
seqq.
c. 4. n. 12.
c. 5. n. 20. & seqq.
c. 6. n. 25. & seqq.
c. 7. & ult. n. 27.

TITVLVS XVII.

DE RAPTORIBUS, ET INCENDIARIIS,
& violatoribus Ecclesiarum.

SECTIO I. *De rapto, & raptoribus, tum personarum, seu corporum, tum aliarum rerum, seu bonorum.*

§. I. De raptu, & raptoribus Virginum, & aliarum
mulierum, earumque pœnis.

Quær. I. Quid sit raptus mulierum, & quomodo à stupro distinguatur? Resp. raptus propriè committitur, quando virgo, vel etiam alia mulier inge-

nua, seu libera, & honesta, libidinis causa
abducitur, sive illatam mulieri abducat, sive
rentibus, vel alijs, in quorum potestate, vel
constituta: vel etiam si quis raptus, fornicat,
contrahendi cum illa matrimonium, & in
raptus ad stupro propriè, & stricte dicitur
eod. Qu. 2. Quæ pene Jure Civilis sunt
raptus virginum, & aliarum mulierum? In
referuntur, n. 2. Qu. 3. Quæ pene
decretæ sint in raptos mulierum, &
rantur? n. 3.

§. II. *Quæ conditiones requirantur, ut capere possint pœna Iure Communi Civiles, vel Civiles in eos statuantur?*

in eos statim:
Quatuor requiruntur conditiones. Prima est
ut raptus fiat, cum violentia illata, vel sine
raptu: vel ejus parentibus, aut Tutoribus, si
caprum est potestate, aut cura. Hinc, si caprum
non committi raptum, si puella fit, si minor
est, si potestate constituta, sine vi, & volens
conducitur. Secundò verò committitur raptus, si fuerint
tantum dissensient, nolique eadem domo parentum
etiam parentes ejus consentiant. Tertio, si
initio consentit in sui raptum, sed abducentibus
postea invita carnaliter sit cognita, non committitur
raptus, sed est suprum violentum. Si vero invita
ab initio invita abducta est, sed postea libere con
suet sit in copulam, censendus non raptus, quia initium
spectandum est, in quo violentia desinit, n. 4. Quo
tò, si fœmina sui juris solis precibus impetravit
aut metu reverentiali, sine omni dolo, ut tradita
ducta sit, non censetur raptus, qui potest etiam
puniti possit: secus est, si fraudibus circumven
tatur. Quintò, si puella sub parentum potestate
constituta ex eorum domo, ipsi invitis, abducentibus
etiam ipsa consentiat, verò committitur raptus, quia
gravis injuria infertur parentibus, quamvis ipsa
non sit infligenda pœna ordinata raptus, sed
mitior. Sed etiam puella consentiens abducentibus
parentibus ejus ignorantibus, committitur raptus,
quia sine consensu eorum est abducta. Idemque
si sine consensu, & volutate Tutorum fit abducta.
n. 5. Quod autem dictum est, ejus raptum, si puella
volens abducatur est domo parentum, ipsi invitis, etiam
etiam ignorantibus, quamvis mitius puniatur, non
imitari debet, nisi tractatus de matrimonio tractatus
præcesserit, n. 6. Nam si vir volens contrahere de
matrimonio cum puella, ipsam rapit, & confessionem
sed invitis parentibus, & postea matrimonio contracto
illa contrahat, illud tenet, & si fuerit confummatum,
non potest illi professionem emittere in Religionem
sine consensu viri: potest autem constare matri
monium contractum fuisse, per probationes, n. 7. Si
confessionem mulieris, c. pen. h. i. cit. n. 6. Ut raptus
mulieris, in vitis parentibus factus, non sit contrahendi
pœnis, duo requiruntur, nempe ut puella in abduc
tione sui consentierit, & ut sponsalia saltem de
matrimonio præcesserint, quamvis non requiratur, ut
matrimonium sit actu secutus, n. 7. Quod si sine
matrimonio non censetur committi raptus, nec pœ
nar, si puella volens abducta sit, etiam reclamante
parentibus, cit. n. 7. Uxor Religionem professam
sui licentia, ei ipsam repetenti restituenda est, si
iudicio fateatur, ante ingressum in Religionem, non

tractum fuisse matrimonium, *cit. c. pen. h. t. n. 8.* Si quis puellam, cum qua contraxit matrimonium per verba de presenti, per vim rapiat ad consummandum cum ea matrimonium, ante duos menses jure sibi concessos ad deliberandum de ingressu Religionis, verè raptor est, & ut talis puniatur, *cit. n. 8.* Secunda conditio requisita ad incurrendas pœnas raptus est, ut fiat causâ libidinis exercendâ, alioquin si ex quacunque alia causâ fiat, non est raptus, qui propriè est species luxuriæ. Imò etiam solus conatus ad rapiendum puniri debet, etsi effectus secutus non sit, quia rapiens non potuit perficere, non autem pœnâ ordinariâ, sed arbitrariâ, *n. 9.* Tertia conditio est, ut mulier traducatur de loco ad locum, & ideo si quis per vim extorqueat copulam à virgine, vidua, vel conjugata, non traducendo illam ab uno loco ad alium, non potest puniri pœnâ raptus, sed stupri violenti, vel adulterij, quia non est raptus, sed stuprum. Debet autem fœmina deduci de una domo in aliam, seu loco in alium, animo illam abducendi à loco, in quo habitabat, *n. 10.* Hæc autem violenta abductio de loco ad locum, non requiritur in foro conscientie, sed sufficit, si ei vis inferatur ad extorquendam copulam, *n. eod.* Quarta conditio est, ut mulier rapta sit honestæ vitæ: nam qui rapit publicam meretricem, non incurrit pœnas raptus ordinarias, & in foro conscientie, etiam si publica meretrix violenter abducatur. Quando si fœmina etiam meretrix violenter abducatur, censetur esse raptus, & non simplex fornicatio, *n. 11.* An vice versâ etiam fœmina rapiens virum, vel aliam fœminam, libidinis causâ, incurrit pœnas raptus? Resp. probabilis est, non incurrit, quamvis coram DEO, & in foro conscientie, uterque raptus contineat malitiam specie distinctam à simplici fornicatione, *n. 12.* Et habent pœnâ raptus locum, non solum in viris rapientibus fœminas, sed etiam mares & pueros, libidinis causâ. Item in eo, qui virginem impuberem, & necdum viripotentem per vim rapuit, & corrupt, *n. 13.*

§. III. De matrimonio contracto inter raptorem, & raptam.

Quær. I. An matrimonium inter raptorem, & raptam contractum sit ipso jure irritum, vel saltem prohibitum, & illicitum? Resp. de Jure Civili est etiam invalidum. At de Jure antiquo Decretalium rapta cum raptore potest licitè, & validè inire matrimonium, etiam si priùs dissenserit, si postea liberè consenserit, dummodo sint personæ legitimæ, sive aliâs habiles ad matrimonium inter se contrahendum, *c. ult. h. t. n. 14.* etiam si rapta non sit adhuc constituta, extra potestatem raptoris, *n. 15.* etsi raptus alienæ sponse Jure antiquo Canonico non sit impedimentum dirimens matrimonium: impedit tamen etiam hodie contrahendum, ita ut raptor nec cum rapta, nec cum alia quacunque inire possit matrimonium, sicut nec sponsa rapta. Id verò intelligendum est solum, si quis alienam sponfam de presenti rapiat, sive illa sit virgo, sive corrupta: & si matrimonium fuerit consummatum, sive ratum tantum: non autem si rapiatur sponsa de futuro, *n. 16.* Quær. II. An rapta nubens raptori amittat bona raptoris, quæ aliâs ipsi rapta, secundum LL. Civiles acquiruntur? Resp. probabilis est, mulierem bona raptoris, ob

matrimonium cum eo initum, secundum Jus Canonicum, non amittere, sed lucrari, *n. 17.*

§. IV. Quid Jure novo Concilij Tridentini statutum sit circa matrimonium inter raptorem & raptam, & quæ pœnæ ob illum raptum sint decretæ?

De hoc extat Decretum Concilij Tridentini, quod refertur, *n. 18.* Matrimonium contractum inter raptorem, & raptam, quamdiu hæc sub potestate raptoris manet, nec ab illo separata est, & in libero, ac tuto loco constituta, est omnino irritum, *n. 19.* Excommunicatio, quam incurrit raptorem, & consilium, auxilium, vel favorem eis præbentes, est latæ sententiæ, non tamen ejus absolutio est reservata Papæ: reliquæ verò pœnæ à Concilio inflictæ raptoribus non incuruntur, nisi post sententiam Judicis, nempe perpetua infamia, & inhabilitas ad omnes dignitates, item pœna depositionis à statu Clericali, & pœna dotationis raptae, *n. 20.* Raptor incurrit etiam irregularitatem, ante sententiam Judicis, *n. 21.* Is, qui rapuit per vim fœminam, non animo contrahendi cum illa matrimonium, sed solius libidinis causâ, vel ex alia, non incidit in pœnas raptus à Concilio statutas, *n. 22.* Hinc colligitur primò, nomine raptoris hic non tantum is, qui per seipsum rapit, sed etiam cujus nomine, vel mandato, vel ad cujus petitionem raptus sit, comprehenditur, ita ut matrimonium à tali initum sit invalidum: non autem in pœnas ordinarias raptus incidit, qui fœminam rapit, ut alius cum ea matrimonium inear, *n. 23.* Secundò, sub nomine raptus comprehenditur hic raptus cujuscunque fœminæ, sive virgo sit, sive corrupta, sive etiam meretrix, & inhonesta, modò rapiat causâ ineundi cum illa matrimonium. Tertiò, incuruntur pœnæ raptus, sive secuta sit copula cum rapta, sive non. Quartò, si mulier violenter sit rapta, etsi non sit perducta ad locum destinatum, *n. 24.* In quibus casibus non habeant locum dictæ pœnæ Concilij Trident. *num. 25. & tribus seqq.* Sicut autem matrimonium, ita & sponsalia inter raptorem, & raptam, quamdiu hæc in potestate raptoris manet, validè contrahi non possunt. Denique accusatio criminis raptus non finitur quinquennio, sicut adulterium, vel alia delicta enormia, *n. 29.*

§. V. De rapina, & raptoribus rerum, seu bonorum, eorumque pœnis Jure Civili statutis.

Quær. I. Quid sit rapina, & quis dicatur raptor? Resp. rapina propriè sumpta, prout est crimen vicinum furto, est injusta rei alienæ mobilis, vel se moventis per vim ablatio, & quomodo raptor à prædone, sive publico latrone differat, *n. 30.* Item quomodo rapina differat à furto, *n. 31.* Quær. II. Quæ pœnæ statuta sint Jure Civili in raptorem rerum, seu bonorum, ex enumerantur, *n. 32.*

§. VI. Quomodo puniantur raptores bonorum, secundum Jus Canonicum?

In primis rapientes, vel deprædantes in aliena Diœcesi sunt excommunicandi ab Episcopis, seu Prælati illius loci, nec exire possunt à Parochia, ubi rapinas exercuerunt, donec plenè satisfaciant, & significandum est proprio Episcopo, eos excommunicatos esse, ne illos recipiant, donec restituant rapta in loco, ubi rapuerunt, *c. 1. h. t. n. 33.* Ratione delicti commissi in alieno territorio, subijcitur quis Judici loci, in quo deliquit, etiam quoad pœnas spirituales, quibus

quibus ligatur anima, ita ut ab ipso excommunicari possit: idque procedit in foro externo, non autem in foro interno pœnitentiæ, in quo reus absolveri debet à proprio Parocho, *n. 34.* Præterea pœnitentia non est concedenda ei, qui violentè rapuit, vel deprehenditur manifestè Ecclesiam violasse, nisi priùs ablata restituatur, si potest: & si non potest, nisi plenam securitatem emendandi, seu satisfaciendi præstiterit tunc enim potest admitti ad pœnitentiam, & si moriatur, concedi ei sepultura, aliàs secus. Quòd si Presbyteri, vel Clerici præsumperint prædictis concedere pœnitentiam, sive in vita, sive in morte, vel interesse eorum sepultura, vel acceptare eorum elemosynas, vel participare de rapinis eorum, deponendi sunt ab officio, & beneficio, quamvis contritis non sit denegandum Viaticum, *c.2. h. t. n. 35.* Declaratur, *n. 36.* Hoc specialiter statutum est in odium rapinæ, ut quamvis eum, qui rapuit, in mortis articulo pœniteat, si tamen non satisfaciatur, et si non possit, adhuc puniatur, *n. 37.* Clerici raptores, vel participantes in rapina, vel si contra ipsos prohibita fecerint, deponi debent ab Ordine, & privari etiam beneficio, *cit. n. 37.* Denique præsumentes rapere, vel spoliare rebus, Christianos navigantes excommunicari debent. Illi etiam, qui naufragos spoliant bonis suis, nisi ablata restituerint, ipso jure, seu facto sunt excommunicati, *c.3. h. t. n. 38. & 39.* Ab hac excommunicatione potest Episcopus absolvere, *cit. n. 39.* Præterea in Bulla Cœnæ Domini excommunicantur omnes piratæ maritimi, & præcipuè discurrentes per mare Ecclesiæ Romanæ, & eorum fautores, receptatores, & defensores, *n. 40.* Quinam præterea prædictam excommunicationem incurrant, vel non, *cit. n. 40.* Alia excommunicatio habetur in eadem Bulla Cœnæ Domini, de qua *n. 41.* quinam hanc posteriorem excommunicationem non incurrant, *cit. n. 42.*

§. VII. De potestate, quam habent Prælati Ecclesiastici
judicandi de rapto, & alijs criminibus,
eâque puniendi.

Episcopi, aliique Prælati Ecclesiastici possunt ex delegatione Principis, qui Superiorem in temporalibus non habet, de raptu, & alijs criminibus judicare, eosque punire in pecunia, & etiam flagellis afficere, ita tamè in vindictam sanguinis non trahant. Quòd si verò crimen tam grave sit, ut mereatur pœnam mortis, vel mutilationis, relinqui debet puniendum Regi, aut alij Principi supremo, *c. 4. h. t. n. 43.* Prælati Ecclesiastici, & alij Clerici possunt in causis laicorum etiam criminalibus, in quibus pœna sanguinis non infligitur, esse Iudices delegati, *n. 44.* Potest Iudex Ecclesiasticus ob delicta infligere pœnam etiam corporalem, nempe carceris, flagellorum, verberum, imò & pœnam sanguinis, modò non sit crudelis, & gravis, vel ex qua timeatur periculum mortis, vel mutilationis. Potest quoque Iudex etiam delegatus, pœnam capitale commutare in pœnam pecuniariam, vel aliam temporalem, aut corporalem, *n. 45.* An Episcopi possint punire laicos in eorum Diocesi existentes propter crimen, etiam jure proprio, & ex vi spiritualis, seu Ecclesiasticæ jurisdictionis sit, & non tantum vi delegatæ à Principe, *n. 46.* Quando causa delegata, civilis, vel criminalis,

non potest expediri à Iudice delegato, si reman-
da est ad delegantem, cit. n. 46.

SECTIO II. De Incendiariis, & violatori-
suarum, qua est altera pars Rubricae
hujus Tituli

§. I. De Incendiariis.

Quar. I. Quislibet, & dicant incendiarium
Is, qui scienter, & studio, five dolo incendia
dum, five rusticum, five urbanum, vel alienum
lienum incendit, vel ad hoc mandatum
vel consilium dedit, n. 47. Quia quilibet
sciendans incendiaris, secundum L. Corbis
De his agitur, n. 48. Et quod si nuncupat
de Iure Canonico? Resp. omnes incendiarium
faciunt, vel locorum Religiosorum, five
imò & cremetorium, & locorum, que omnes
sunt intra 30. passus, sunt ipso iure excommunicati
Incendiarij verò aliorum ædificiorum
& mandantes, auxilium, vel consilium dantes
excommunicandi, & tenentur ad omnes damnas
sarcindum, n. 49. Clericis incendiaris, vel
est statuta Iure Canonico, & hocque arbitrio
sunt puniendi, n. 50. Alia Canonica, quæ
Incendiaris, nempe privatio Ecclesiæ, & excom-
municatur, nisi Incendiaris in morte penitus
latus obeat, tunc enim in loco laici
& hæres ejus debent pro damna illius pla-
tisfacere ex bonis relictis, c. si n. 51. de
n. 52. An, & quâ ratione hæres debet
tunc exonerare conscientiam defuncti, & solven-
bita, ut hic liberetur à penis purgatorijs.

§. II. De violatoribus Ecclesiarum, & monasteriorum.

Quinam sint, & dicantur violatores Ecclesie
& quā pena sint afficiendi? Resp. Violatores
proprie dicuntur, qui Ecclesias, vel alias
sa, & pia violenter effringunt, & spoliant, quā
creta est pœna excommunicationis, quam
incurrunt. Alij vero facilijs violatores Ec-
clesiarum, citra effractionem, ut si quis fuerit
Ecclesia, sine violenta contrafectione, non
ipso facto excommunicationem, sed solum
municandi per sententiam, n. 54. non
tem violenti raptores rerum, loc etiam Ecclesie
violatores, si manifeste fuerint deprehensi-
bent admitti ad penitentiam, nisi prius dam-
nati fuerint, vel de iis cogitandis caveant, c.

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQVIS.

c. 1. n. 33. & seq.	c. 4. n. 43. & seq.
c. 2. n. 35. & duobus seqq.	c. 5. n. 51. & seq.
& n. 55.	c. 6. n. 60. & 7.
c. 3. n. 38. & seq.	c. 7. & ult. num. 1.
	& 17.

TITVLVS XVIII.
DE FURTIS.

§. I. Quid sit furtum, & quomodo

ASSERTIO I. Furtum est contritatio
lucri facienti gratia, vel ipsius rei, vel eam
possessionisve. Clarius vero, & brevius definitio
tum: est occulta acceptio rei alienae, in ius domini
declaratur utraque hae definitione. 1. & quare